

شیوع بسیار پایین هپاتیت در ایران / گروه‌های پرخطر، پاشنه آشیل حذف این بیماری

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت با بیان اینکه گروه‌های پرخطر «پاشنه آشیل» حذف هپاتیت در کشور به حساب می‌آیند، گفت: اگر روند حذف هپاتیت با کیفیت کنونی ادامه داشته باشد طی دو یا سه سال آینده به اهداف حذف هپاتیت دست می‌یابیم.

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت با بیان اینکه گروه‌های پرخطر «پاشنه آشیل» حذف هپاتیت در کشور به حساب می‌آیند، گفت: اگر روند حذف هپاتیت با کیفیت کنونی ادامه داشته باشد طی دو یا سه سال آینده به اهداف حذف هپاتیت دست می‌یابیم.

دکتر رشید رضانی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه ششم مرداد ماه به عنوان روز جهانی «هپاتیت» نامگذاری شده، اظهار کرد: سازمان بهداشت جهانی هر ساله شعاری را برای روز جهانی هپاتیت انتخاب می‌کند و شعار سال جاری «زمان عمل فرا رسیده» "It's Time for Action" انتخاب شده است. هدف از شعار سال جاری این است که تمام کشورهای جهان، علیه هپاتیت اقداماتی انجام دهند.

وی با اشاره به وضعیت شیوع هپاتیت در جهان خاطرنشان کرد: بررسی‌ها بیانگر این است که ۱۹۸ کشور برای حذف بیماری هپاتیت اقداماتی انجام داده‌اند و در این مسیر قرار دارند. هدف روز جهانی هپاتیت، حذف هپاتیت C و کنترل هپاتیت B است.

ابتلای ۲۰۴ میلیون نفر به هپاتیت در دنیا

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت گفت: سازمان بهداشت جهانی، آمار و ارقام مربوط به هپاتیت را منتشر می‌کند. بر اساس آمار و ارقام سازمان بهداشت جهانی، میزان ابتلاء به هپاتیت B و C طی سال گذشته میلادی ۲۵۴ میلیون نفر است که از این تعداد ۲۹۶ میلیون نفر به هپاتیت B و ۵۸ میلیون نفر به هپاتیت C مبتلا هستند.

رضانی ادامه داد: آمار مبتلایان به بیماری هپاتیت در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال گذشته (میلادی) کمتر است. بر اساس آمار و ارقام سال ۲۰۲۴ سازمان بهداشت جهانی، ۳۰۴ میلیون نفر به هپاتیت B و C مبتلا هستند که از این تعداد ۵۰ میلیون نفر به هپاتیت C و ۲۵۴ میلیون نفر به هپاتیت B مبتلا هستند.

سالانه مرگ بیش از یک میلیون نفر به دلیل هپاتیت

وی درباره میزان مرگ و میر ناشی از هپاتیت گفت: سالانه، حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر در جهان به دلیل هپاتیت B و C جان خود را از دست می‌دهند. بنابر اظهار سازمان بهداشت جهانی، هر ۳۰ ثانیه، یک نفر جان خود را به دلیل هپاتیت از دست می‌دهد.

رضانی با اشاره به مرگ یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر در جهان به دلیل ابتلا به هپاتیت بیان کرد: پرسش «چرا میزان مرگ و میر ناشی از هپاتیت بسیار زیاد است؟» را مطرح می‌کنم. هر نوزاد ایرانی در بدو تولد واکسن هپاتیت B دریافت می‌کند، اما میزان تزریق واکسن هپاتیت B به هنگام تولد در جهان کم است. برآوردها حاکی از آن است فقط ۴۵ درصد نوزادان دنیا در بدو تولد واکسن هپاتیت B دریافت می‌کنند.

واکسیناسیون هپاتیت برای ۲۵ میلیون نوزاد ایرانی تاکنون

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت ادامه داد: به جرات می‌توان گفت که تمام نوزادان ایرانی واکسن هپاتیت B را دریافت می‌کنند. بر اساس آمار وزارت بهداشت، ۲۵ میلیون نوزاد ایرانی که از سال ۶۸ تا به امروز به دنیا آمده‌اند واکسن هپاتیت B دریافت کرده‌اند. تزریق واکسن هپاتیت B به نوزادان در هنگام تولد از افتخارات وزارت بهداشت و جمهوری اسلامی به حساب می‌آید.

وی با اشاره به گروه‌های پرخطر هپاتیت اظهار کرد: گروه‌های پرخطر در کشور حضور دارند که جمعیت آنها حدود ۶ میلیون نفر است. علاوه بر نوزادان، گروه‌های پرخطر نیز واکسن هپاتیت دریافت کرده‌اند. بر این اساس، بیش از ۴۰ میلیون نفر در کشور واکسن هپاتیت B دریافت کرده‌اند. ایران جزو منطقه مدیترانه شرقی سازمان بهداشت جهانی است و تزریق بیش از ۴۰ میلیون دوز واکسن هپاتیت B در این منطقه منحصر به فرد محسوب می‌شود.

تقسیم بندی کشورهای بر مبنای ابتلا به هپاتیت

ایران در گروه کشورهای با شیوع بسیار پایین هپاتیت

رضانی با بیان اینکه سازمان بهداشت جهانی، کشورهای را در ارتباط با بیماری هپاتیت به چند دسته تقسیم کرده، خاطرنشان کرد: برخی کشورها، شیوع بسیار بالایی دارند به نحوی که میزان شیوع در این کشورها بیش از هشت درصد است. برخی کشورها نیز شیوع «متوسط»، «کم» و «بسیار پایین» دارند و ایران جزو کشورهای با شیوع بسیار پایین قلمداد می‌شود.

وی درباره شیوع هپاتیت‌های B و C توضیح داد: روند شیوع هپاتیت رو به کاهش است؛ به نحوی که کمتر از یک درصد جمعیت کشور به بیماری مزمن هپاتیت B و کمتر از ۰.۲ (دو دهم) درصد نیز به هپاتیت مزمن C مبتلا هستند.

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت درباره میزان مرگ و میر ناشی از هپاتیت در کشور نیز به ایسنا گفت: میزان مرگ و میر ناشی از هپاتیت B و C مانند شیوع ابتلا به این بیماری رو به کاهش است و در وضعیت مطلوبی قرار داریم.

«جمعیت‌های کلیدی» در معرض خطر هپاتیت

رضانی با بیان اینکه اگرچه از منظر شیوع و کاهش مرگ ناشی از هپاتیت در وضعیت مطلوبی قرار داریم، افزود: در عین حال نیز گروه های پر خطری در جامعه حضور دارند که «پاشنه آشیل» کنترل هپاتیت ایران به حساب می آیند. بررسی ها بیانگر این است که شیوع هپاتیت در میان مردم عادی وجود ندارد و این بیماری در گروه های پرخطر شایع است و با عنوان «جمعیت های کلیدی» شناخته می شوند.

وی درباره جمعیت های کلیدی توضیح داد: زندانیان، افراد دارای رفتارهای پرخطر جنسی، افرادی که مواد مخدر تزریق یا استنشاق می کنند جزو گروه های پرخطر هپاتیت B و C به حساب می آیند. سازمان بهداشت جهانی معتقد است اگر وزارت بهداشت بتواند «بیماری یابی فعال» را در گروه های پرخطر نسبت به گذشته فعال تر کند، برنامه کوتاه مدت می تواند بیماری هپاتیت را مانند کشور مصر حذف کند.

بیماریابی «فعال» و «غیرفعال» هپاتیت در کشور

رضانی درباره دستورالعمل معاونت بهداشت وزارت بهداشت برای حذف بیماری هپاتیت گفت: دستورالعملی به دانشگاه های علوم پزشکی کشور ابلاغ شده و نسخه جدید این دستورالعمل در حال ویرایش است. وزارت بهداشت به تمام دانشگاه های علوم پزشکی ابلاغ کرده «بیماریابی فعال» و «بیماریابی غیرفعال» را برای حذف هپاتیت در دستور کار قرار دهند.

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت درباره بیماریابی غیرفعال توضیح داد: به طور مثال اگر زنان باردار، افراد با سابقه رفتار پرخطر، افراد دارای سابقه تزریق مواد مخدر به مراکز درمانی مراجعه کردند، دانشگاه های علوم پزشکی با رضایت فرد مراجعه کننده می توانند با استفاده از کیت نسبت به شناسایی احتمالی فرد مبتلا به هپاتیت اقدام کنند. کیت های تشخیص سریع هپاتیت به میزان کافی در اختیار دانشگاه های علوم پزشکی قرار گرفته است.

وی درباره بیماریابی فعال نیز اظهار کرد: مراقبان سلامت با مراجعه به به مکان هایی مانند زندان که احتمال شیوع هپاتیت وجود دارد نسبت به شناسایی گروه های پرخطر و معتادان اقدام می کنند و بیماران هپاتیت را با استفاده از کیت های تشخیص سریع شناسایی کنند.

درمان رایگان هپاتیت C

رضانی با بیان اینکه درمان هپاتیت B برای گروه های پرخطر رایگان است، گفت: به دلیل اینکه این احتمال وجود دارد گروه های پرخطر نتوانند هزینه درمان هپاتیت B را پرداخت کنند، درمان این بیماری را برای گروه های پرخطر رایگان کرده ایم. همچنین درمان هپاتیت C به صورت رایگان انجام می شود و ایران نخستین کشوری است که درمان این بیماری را به صورت رایگان انجام می دهد. توزیع داروی درمان هپاتیت C به میزان کافی در سطح دانشگاه های علوم پزشکی انجام شده است.

تلاش برای حذف هپاتیت

وی ادامه داد: برخی دانشگاه های علوم پزشکی، داروی مازاد برای هپاتیت B دارند. من از تمام افرادی که رفتار پرخطر داشته اند یا از ابتلا به هپاتیت اطمینان خاطر دارند، درخواست می کنم به مراکز درمانی مراجعه کنند تا با استفاده از کیت های تشخیص مولکولی از بیماری خود اطمینان خاطر داشته باشند و برای درمان اقدام کنند.

گروه های پرخطر پاشنه آشیل حذف هپاتیت از کشور

رئیس اداره کنترل و مبارزه با هپاتیت وزارت بهداشت گفت: بازهم تاکید می کنم گروه های پرخطر، پاشنه آشیل کنترل و حذف بیماری هپاتیت به حساب می آیند. وزارت بهداشت، میزان فعالیت خود در ارتباط با گروه های پرخطر را افزایش داده و در این راستا دانشگاه های علوم پزشکی را تجهیز کرده ایم. هدف از تجهیز دانشگاه های علوم پزشکی علیه هپاتیت این است که هر دانشگاه بتواند ۱۰۰۰ بیمار مبتلا به هپاتیت را در هر سال شناسایی کند. اگر بتوانیم برنامه ها و اقدامات را به درستی انجام دهیم، زودتر از «زمان نهایی» می توانیم هپاتیت را حذف کنیم. منظور از زمان نهایی، سال ۲۰۲۰ است که سازمان بهداشت جهانی این سال را برای فرصت نهایی حذف هپاتیت انتخاب کرده است.

تست تشخیص هپاتیت برای گروه های پرخطر با تجویز پزشکان عمومی

وی درباره اهداف حذف هپاتیت در کشور نیز گفت: منظور از اهداف حذف هپاتیت این است که ۹۰ درصد بیماران شناسایی شوند و به کاهش ۶۵ درصدی مرگ و میر دست یابیم. وزارت بهداشت، تمام تمهیدات لازم برای دستیابی به اهداف حذف هپاتیت که شامل تامین تجهیزات و آموزش پزشکان عمومی است را فراهم کرده است. طبق توافق وزارت بهداشت و شورای عالی بیمه، از پزشکان عمومی خواسته ایم که تست های تشخیص مولکولی را برای گروه های پرخطر تجویز کنند. اگر روند کنونی حذف هپاتیت با کیفیت کنونی ادامه داشته باشد طی دو یا سه سال آینده به اهداف حذف هپاتیت دست می یابیم.